ANUL VII. — No. 1882. EDIȚIA A TREIA DUMINECĂ 5 IUNIE 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREÎ LUNI
ȘI SE PLĂTESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN București LA CASA ADMINISTRAȚIEÎ
DIN Județe ȘI Streinătate PRIN MANDATE POȘTALE
UN AN ÎN ȚARĂ 30 LEÎ; ÎN STREINĂTATE 50 LEÎ
ȘASE LUNÎ .. 15 » » » 25 »
TREÎ LUNÎ .. 8 » » » 13 »

Un numer în streinătate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferești Române de cuiŭ strein în casă

V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN București și județe SE PRIMESC numai la Administrație
DIN Streinătate, DIRECT LA ADMINISTRAȚIEÎ Și la toate oficiele de publicitate
ANUNCIURÎ LA PAG. IV . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . 2,— leĭ »
» » » II . . . . 3,— »
INSERȚIELE ȘI RECLAMELE 3 LEÎ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEȘTE DE VÎNZARE LA NUMERUL LA kioșcul No. 192, Boulev. St.-Germain

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANU

REDACȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

SCHIMBARE DE FIRMĂ

După cum s'a spus și în numărul de erĭ al *Adevĕruluĭ*, politica noastră are simțită nevoe de-o adîncă remaniare. Vechile partide, supranumite istorice, fiind-că probabil ceĭ ce le compun aŭ simțit că ele nu vor maĭ aparține de aicĭ în colo de cît trecutuluĭ istoric, nu maĭ corespund cerințelor societățeĭ moderne.

Chiar și firmele sub care se adăpostesc diferitele noastre coteriĭ politice, aŭ nevoe să fie schimbate.

Insă-și o gazetă guvernamentală recunoaște, de și în mod peziș, necesitatea de a se da jos firmele vechĭ și a se înlocui cu altele.

Păpușiriile umanitariste ale trecutuluĭ, jocurile de cuvinte, politica de fățărnicie a armonieĭ claselor sociale, s'aŭ răsuflat.

Toțĭ simt că veacul nostru a pus pe tapet *lupta de clase*, că societatea noastră nu-ĭ omogena și cu interese armonice, cĭ compusă din grupărĭ sociale în luptă vădită, luptă care nu se poate sfîrși cu împăcăciunea, cĭ cu zdrobirea uneia din părțile în luptă.

Iată ce spune gazeta guvernamentală, voind să tăgăduiască partiduluĭ liberal dreptul la existență:

Statele moderne sînt bazate pe clase, diferite ca aspirațiunĭ, ca desvoltare și ca interese. E natural decĭ ca politica să aibă un caracter de clasă. Este însă și maĭ natural ca partidele să reprezinte clase diferite, bine-înțeles fiind, că gradul lor de vitalitate va depinde de cel al claselor respective.

Așa de pildă în Germania, conservatoriĭ reprezintă în deosebĭ interesele claseĭ agricole, tot așa ca în Anglia, Franța, Italia, Austria, etc. Socialiștiĭ reprezintă cu deosebire proletariatul industrial, în Germania ca și în cele-l'alte țărĭ, unde ideile lor aŭ prins rădăcinĭ printre muncitorĭ.

Dar partidul liberal pe cine reprezintă? Aspirațiile căreĭ clase le găsim apărate de liberalĭ?

Eĭ nu reprezintă azĭ pe nimenĭ. Nu pentru că nu vor, ul pentru că nu pot, dar pentru că clasa pe care cu deosebire, o reprezentaŭ înainte, astă-zĭ aproape nu maĭ este, înlăturată fiind de o necesitate istorică.

Așa-ĭ că-ĭ limpede? De ce dar am fost noĭ acuzațĭ în tot-d'auna, cînd am constatat că există o luptă de clase în sînul societățeĭ noastre, de învrăjbitorĭ, de fomentatorĭ de răscoale și de lupte intestine printre cetățenii aceluiașĭ stat?

Probabil din ignoranță și din rea voință; astă-zĭ însă vedem că o gazetă conservatoare, cînd vrea să judece puțin asupra celor ce se petrec în jurul nostru, ajunge la aceeașĭ încheere ca și noĭ: *lupta de clasă există pretutindenĭ și în tot timpul*.

Noĭ avem însă de adăogat ceva, de complectat ceea-ce lipsește articolului de care vorbim și de arătat *greșala voită* pe care o comite organul guvernamental, căutînd să arunce vina numaĭ asupra liberalilor și să le tăgăduiască dreptul la viața politică.

In fond lucrurile staŭ cam ast-fel:

Vechiul partid conservator, partid al căruia trecut e numaĭ groază, împilare și sînge vărsat în valurĭ, a fost răsturnat *pentru tot-dea-una* de la putere de burghezia liberală, sprijinită de popor.

Dacă aŭ maĭ apărut, în secolul nostru, partide cu denumirea de conservatoare, ele nu's de cît ciupercĭ efemere, fără vlagă și fără rădăcinĭ în viața politică a secoluluĭ nostru.

In fond așa numitele partide conservatoare moderne, nu eraŭ și nu sînt de cît o contra-facere proastă a partidelor liberale, coteriĭ de politicianĭ carĭ, profitînd că poporul nu era destul de luminat ca să se apere singur în contra oprimăreĭ burgheziei liberale, se făceaŭ ecoul nemulțămirilor generale și voiaŭ să-și facă din ele o armă pentru a pune mîna pe guvern.

Partidele conservatoare, în vechiul înțeles al cuvîntuluĭ, nu pot esista în secolul nostru.

La prima vedere, pentru un observator superficial, ar părea totuși că firma conservatoare tinde să înlocuiască în toate țările constituționale, firma liberală.

In fond însă ceea-ce se petrece pretutindenĭ, e următorul fapt: foastele coteriĭ ale aceluiașĭ partid, conservatoriĭ și liberaliĭ, în fața primejdieĭ deșteptăreĭ maselor populare la viața politică, se contopesc într'un singur partid; conservatoriĭ pun în tovărășie firma, iar liberaliĭ fondul.

Noul partid, care se formează astăzĭ în toate țările Europeĭ, poartă numele de conservator, nu în înțelesul istoric al cuvîntuluĭ, cĭ în înțelesul de *partid de guvernămînt*, și avînd ca țintă *unirea tuturor elementelor burgheze* în contra poporuluĭ.

La noĭ maĭ ales, faptul acesta sare în ochĭ. Nu se sprijină oare conservatoriĭ și liberaliĭ pe aceleașĭ păturĭ de alegătorĭ? Oare Corpurile legiuitoare nu se compun din aceiașĭ oamenĭ carĭ se numesc indiferent conservatorĭ saŭ liberalĭ după cum bugetul trece din mîna uneĭ coteriĭ în mîna coterieĭ presupusă adversă?

Singuriĭ carĭ păstrează încă cu îndîrjire denumirea de liberalĭ și de conservatorĭ, *sînt numaĭ compromișiĭ și încăpățînațiĭ ambelor partide*.

Stolojan se va numi liberal fiind că n'are în contra, de asemenea Take Ionescu va rămînea conservator tot pentru acelașĭ motiv. Cît despre un Lascar Catargiu, e greŭ omuluĭ să-și schimbe numele la bătrînețe.

N'avem decĭ dreptul, noĭ democrațiĭ carĭ ne dăm seamă de cele ce se întîmplă în politica noastră, să-ĭ combatem pe toțĭ?

Mare om ar fi acela care ar putea să ne spue și nouă deosebirea dintre Stolojan și Take Ionescu, unul conservator, celă-l'alt liberal,— ambiĭ guvernamentalĭ din fire.

I. Theodorescu.

ANOMALIE SOCIALĂ

Abia aŭ trecut cîte-va zile de la publicarea situațieĭ financiare, care aesea așa de mult pe guvernamentalĭ noștrĭ, și-ĭ făcea să-șĭ aducă laude nemăsurate pentru gestiunea lor financiară, care a adus fericirea și prosperitatea țăreĭ, — și deja trebue să înceapă a slăbi tonul.

Efectele crizeĭ agricole șĭ financiare cumplite prin care străbatem, încep a se da pe față în așa mod, în cît chiar ceĭ maĭ interesațĭ nu le pot contesta.

Prețul grîuluĭ a ajuns nu derisoriŭ, cĭ ridicol. Cînd aŭ ajuns lucrurile, ca hectolitrul de grîŭ să se vîndă în porturĭ, cu 5 leĭ șĭ 50 banĭ, adică cincĭ banĭ litrul, cultura pămîntuluĭ nu maĭ e de cît o adevărată ruină.

Toată lumea începe a-șĭ da seamă de aceasta.

Săteniĭ chiar anul acesta, n'aŭ maĭ cultivat nicĭ jumătate din întinderea de pămînt obișnuită. Proprietariĭ de pămînt șĭ arendașiĭ carĭ nu cultivă pămîntul pe socoteala lor, cĭ îl sub-arendează, saŭ îl daŭ cu dijmă la săteni — aŭ rămas cu miĭ de pogoane necultivate anul acesta.

Eĭ se găsesc dar azĭ în situația aceasta: o parte aŭ pătulele pline de grîne, pe care nu le pot vinde; iar de altă parte, pentru anul viitor, numaĭ jumătate din pămîntul, pentru care plătesc arendă, arendă cele maĭ de multe orĭ foarte umflată, le poate produce ceva.

In așa condițiĭ falimentul e sigur.

Nu e de mirat dar, că arendașiĭ statuluĭ, aĭ căror arenzĭ în genere sînt cele maĭ urcate, se pun în grevă pentru a obține reducerĭ în arenzĭ, iar uniĭ din eĭ își iaŭ lumea în cap, lăsîndu-șĭ tot ce aŭ.

Soarta acestor din urmă, nu prea ne înduioșează, nu e vorbă, de oare-ce scapă săteniĭ de niște exploatatorĭ neînduratĭ, și poate că se forțează ast-fel mîna guvernuluĭ ca să împartă acele moșiĭ în lotŭrĭ țăranilor. Totuși nu e maĭ puțin adevărat că aceste fapte denotă o situație gravă.

Ce va face guvernul șĭ ce vor deveni escedentele sale budgetare în așa condițiĭ? Și ce e bun asemenea escedente, cînd toate clasele sociale sufer șĭ sînt în mizerie? Săteniĭ sînt săracĭ lipițĭ pămîntuluĭ, meseriașiĭ sînt ruinațĭ de mult; acum vine rîndul arendașilor și a proprietarilor de pămînt, în cît lipsa șĭ nevoia se întinde asupra întregeĭ țărĭ.

Și cu toate acestea, pămîntul mănos al țăreĭ noastre, ar avea de unde hrăni, cu îmbelșugare pe toțĭ copiiĭ acesteĭ țărĭ, așa ca toțĭ să aibă cu prisos!

Iată însă unde ne duce păcătoșia organizațieĭ sociale în care trăim: la ce anomaliĭ, la ce neajunsurĭ, carĭ cer grabnică îndreptare.

C. A.

PRESTIGIUL LUI RUBIN-CLAYMOOR

Ultimul număr al gazeteĭ luĭ Rubin și a luĭ Claymoor termină revista sa cu următoarele cuvinte:

In afară de aceasta, în mod generic, speranțele adversarilor noștri s'aŭ zădărnicit pe toată linia.—Dacă micĭ nourĭ aŭ întunecat, un moment, cercul guvernamental, curînd s'aŭ împrăștiat. Toate greutățile aŭ fost înlăturate șĭ nimic, **dar absolut nimic**, în situația de față, nu maĭ amenință existența sa (a cerului? N. R.).—Cabinetul Catargiu, *prin un noŭ ministru de resbel*, va străbate, fără grijă vacanțele parlamentare și se va prezinta corpurilor legiuitoare cu un noŭ prestigiŭ și cu o legitimă încredere în viitor.

Eĭ! acum că a plecat generalul Barozzi la Galațĭ, șĭ a remas iar văduv ministerul de resboiŭ de titular—cum remîne cu prestigiul guvernuluĭ șĭ încrederea în viitor — dacă de la acesta numaĭ atîrnaŭ?

Cum remîne cu afirmarea că toate greutățile s'aŭ înlăturat șĭ că *nimic* nu maĭ amenință guvernul.

Indură-te de noĭ, o Rubin! să ne lămurește, orĭ de guvern șĭ-ĭ împrumută ceva prestigiŭ.

PENTRU NERĂBDĂTORĬ

Directorul ziaruluĭ Adevĕrul, voind maĭ întîiŭ să aștepte deslegarea unuĭ incident care stă în cea maĭ strînsă legătură cu articolul nostru intitulat: Un spion polițienesc la Ligă, nu va răspunde atacurilor ce s'aŭ îndreptat de cîte-va ziare în contra D-sale, cu această ocazie, cît șĭ numeroaselor întrebărĭ ce a primit prin poștă, de cît în numărul de Marțĭ al ziaruluĭ.

AGENT PROVOCATOR?

De cît-va timp se petrece în Presa noastră un fapt care la început nĭ s'a părut numaĭ caraghios, dar care astă-zĭ ne inspiră oare-care îngrijirĭ pentru viitor.

Iată despre ce e vorba:

Există în Capitală un pamflet din cele maĭ de rînd, redactat de un om înfierat deja de mult de opinia publică.

Acest Macedonschĭ e acuzat de către ziarele conservatoare,—și faptul ne-a fost afirmat verbal șĭ noŭ de maĭ mulțĭ conservatorĭ cu vază,—că ar fi plătit din fondurile polițieĭ.

La început retribuit cu suma de 400 de leĭ pe lună, i-sa redus baniĭ la 200 acum în urmă.

Fapte de această natură se petrec pe la toate polițiile din lume, prin urmare ele nu merită să ne ocupăm maĭ mult de dînsele.

Insă, fiind dat că acest agent polițienesc se dedă la cele maĭ marĭ escese de limbaj în pamfletul săŭ, că amenință cu revolverul, că insultă ca la cîrciumă, fără ca parchetul să se sinchisească un moment de toate acestea, faptul ne pune pe gîndurĭ.

Nu cum-va oare toate acestea staŭ în strînse legăturĭ cu articolele publicate de un ziar guvernamental asupra necesitățeĭ de-a se restrînge libertatea preseĭ? Nu joacă oare acest individ rolul de agent provocator, ca să se în esească guvernuluĭ conservator depunerea unuĭ proect de lege, la toamnă, în contra preseĭ?

Nouă nĭ se pare lucrul foarte suspect, iar dacă gazetele conservatoare nu i-aŭ o atitudine maĭ hotărîtă față de odiosul pamflet provocator, ne vom crede îndreptățițĭ în bănuelile noastre.

De o camdată maĭ așteptăm cîte-va zile, să vedem ce se întîmplă.

Lynx.

PÎNA CÎND?

In fața agitațiilor serioase care amenință pacea în Orient, în fața provocărilor necontenite pe care le aduce guvernul unguresc tuturor populațiilor subjugate de peste munți, partarea unora din generaliĭ noștri e cît se poate de anti-patriotică.

Din pricina meschinelor șĭ joasnicelor intrigĭ ale cîtor-va generalĭ în termenĭ bunĭ cu guvernul, armata noastră e desbinată șĭ dă serioase îngrijirĭ acelora carĭ poartă interes șĭ iubire țăreĭ acesteia.

Pentru ca Jack Lahovary, incapabilul șĭ veninosul Jack, să poată fi numit șef al statuluĭ major cu reședința în capitală, pentru ca unul din ceĭ maĭ devotațĭ servitorĭ aĭ familieĭ Lahovary, coronelul Popescu, să fie șĭ el numit într'un post înalt cu reședința în capitală, se bagă zizania șĭ se umple de desgust cîțĭ-va generalĭ capabilĭ, singuriĭ în care armata noastră are încredere.

D. general Pastia, inspectorul artileriei, om iubit șĭ mult prețuit de corpul ofițerilor artileriștĭ, e permutat într'un colț depărtat al țăreĭ, pentru a fi înlocuit cu o creatură lahovaristă, cu colonelul Popescu.

D. general Fălcoianu, fostul șef al mareluĭ nostru stat-major, e înlocuit cu Jack Lahovary!

Cele ce se întîmplă cu generaliĭ maĭ bunișorĭ pe care-ĭ avem, persecuțiĭ de o mînă de fanarioțĭ șĭ de șleahta care-ĭ înconjoară, ne pregătesc un frumos șĭ definitiv dezastru în viitor.

Cînd oare va suna ceasul dezrobireĭ noastre de sub jugul incapabililor, veninoșilor șĭ înfumuraților carĭ duc țara în prăpastie?

Index.

NEÎNȚELEGERĬ REGRETABILE

Citim, cu părere de rĕŭ, în *Voința Națională*:

O gazetă junimistă, în numărul de ierĭ, anunță că D-niĭ P. S. Aurelian șĭ I. Poenaru-Bordea sunt dispușĭ a-șĭ *retrage demisiele* din clubul liberalilor, în urma intervenireĭ personale a D-luĭ Sturdza.

Suntem autorizațĭ a declara că știrea dată de foaia junimistă este *obsolut* inexactă.

Va să zi ă, cu toate insistențele D-luĭ Sturdza, D-niĭ Aurelian șĭ Poenaru-Bordea nu sunt dispușĭ a-șĭ retrage demisiele din clubul liberal.

Șĭ confrațiĭ de la *Voința* n'aŭ nicĭ o vorbă de regret pentru această simțiloare pierdere pe care clubul liberal o încearcă! Curios.

Rad.

MISTERELE „TIMPULUĬ"

Timpul scrie:

D-niĭ Cantacuzino, Delavrancea, Sihleanu șĭ Bianu, membriĭ în comitetul ligeĭ culturale, șĭ-aŭ retras demisiile.

De ce șĭ le-aŭ dat atuncĭ?

Mister șĭ colectivism.

Cum? *Timpul* să nu știe oare nimic despre cazul unuĭ oare-care Lupulescu, bun prieten al patronilor săĭ?

Saŭ: Ce știe satul, nu știe *Timpul*?

Re.

JUSTIȚIA MAGHIARA

Am văzut-o la lucru șĭ cam știm acum cu toțiĭ cum se practică. In ultimele procese de la Cluj ea s'a arătat maĭ cu seamă în toată hidoasa eĭ goliciune.

Șĭ totușĭ monstruozitatea acesteĭ pseudo-justițiĭ nu poate fi în destul pusă în lumină. In totalitatea eĭ te indignează șĭ te scîrbește,—cu cît o cercetezĭ însă maĭ de aproape în amănuntele eĭ, această indignare șĭ scîrbă nu pot de cît să ia proporțiĭ din ce în ce maĭ marĭ.

Intr'o scrisoare pe care D. Eugen Brote, refugiatul politic pe care-l avem în mijlocul nostru, a adresat-o presidentuluĭ tribunaluluĭ din Cluj drept răspuns la citațiunea ce i s'a făcut de a se înfățișa înaintea mincinoaseĭ justițiĭ a juriuluĭ din acel oraș,—D-sa ține azĭ chiar în fața acesteĭ justițiĭ o oglindă în care ea se poate privi în toată monstruozitatea eĭ.

D. Brote a fost citat înaintea aceluĭ juriŭ *pe temeiul uneĭ legĭ excepționale*, aduse la 1852 de guvernul *din Viena*—urgisitul *Bécs* al Ungurilor—șĭ îndreptată la început de nemțĭ chiar în contra ungurilor. Cînd ungurii aŭ decretat *cu forța* unirea Transilvanieĭ cu Ungaria, *această lege aŭ păstrat-o pentru Transilvania*, împreună șĭ cu legea electorală excepțională,—aceasta pentru a arăta că dacă știŭ să țipe ca din gură de șarpe în contra unor măsurĭ excepționale îndreptate împotriva lor, la rîndul lor n'aŭ nicĭ un scrupul d'a se folosi de *întocmaĭ aceleașĭ* mijloace de apăsare șĭ de sugrumare împotriva altora.

Aceasta e una din frumusețile justițieĭ maghiare, pe care D. Brote le releveaza în scrisoarea sa. Alta, șĭ maĭ caracteristică, este că această justiție *nu respectă nicĭ legĭ existente*. vorbă de sancționate șĭ neabrogate nicĭ-o-dată.

Iată fel articoliĭ 7, 8 șĭ 27 din legea de la 1868 din așa numita lege a naționalităților conțin, în privința limbeĭ ce are să se folosească în instanțele judecăto eștĭ, dispozițiĭ precise care încă de la 1871 *nu se maĭ respectă de loc*.

După această lege, de pildă, D. Brote ar fi trebuit să fie ascultat de judecătoruĭ de instrucție din Sibiŭ în limba romînească; tot după această lege, dacă acest judecător nu era romîn, trebuia însă *cel puțin* să știe romînește. Eĭ bine, D. Brote care nu știe ungurește, *n'a putut fi ascultat în instrucție*, de oare-ce judecătorul nu numaĭ că nu știa romînește dar nu cunoștea—după expresia din scrisoarea D-luĭ Brote—nicĭ o limbă cultă; nu știa de cît ungurește. Șĭ cu toate acestea, în contra legiĭ șĭ a bunuluĭ simț, judecătorul de instrucție tot însă a dresat un proces verbal, *neînțeles, necunoscut șĭ neiscălit de acuzat*, șĭ pe baza acestuĭ proces-verbal procurorul general șĭ-a întemeiat acuzarea împotriva D-luĭ Brote!

Altă frumusețe a justițieĭ maghiare: Cu toate legile excepționale, cîtă vreme eraŭ în Transilvania *treĭ* Curțĭ cu juratĭ, dintre carĭ una în Sibiŭ, oraș săsesc, — persecuțiile îndreptate de guvernul unguresc împotriva ziarelor șĭ a oamenilor politicĭ romînĭ se isbiaŭ totușĭ de bunul simț al juraților sașĭ din Sibiŭ. Eĭ bine, guvernul unguresc a găsit *leac* șĭ acesteĭ starĭ de lucrurĭ ce nu-ĭ convenea: *a desființat curtea cu juratĭ din Sibiŭ*,—șĭ aceasta tocmaĭ în urma unor achitărĭ în procese de presă intentate romînilor,—șĭ a menținut pentru toată Transilvania numaĭ Curtea cu juratĭ din *orașul unguresc șĭ șovinist Cluj*.

Șĭ ast-fel ajung acea carĭ ar trebuĭ să fie *judecătoriĭ fireștĭ* aĭ romînilor acuzațĭ în procese politice, sînt tocmaĭ *antagoniștiĭ* lor ceĭ maĭ turbațĭ.

Justiția maghiară s'a desăvîrșit în așa chip, că de cînd s'a făcut această *reformă*, cine a fost adus înaintea justițieĭ maghiarĭ *șĭ era romîn, a fost condamnat*.

Romîniĭ nu maĭ sînt chemațĭ înaintea Curțiĭ cu juratĭ pentru a fi judecațĭ, cĭ pentru a se executa asupra lor *o sentință de condamnare luată de maĭ nainte de adversariĭ lor politicĭ*.

Nu maĭ e vorbă dar, — după cum aŭ zis șĭ membriĭ comitetuluĭ național înaintea Curțeĭ din Cluj, — nu maĭ e vorba de justiție, cĭ de *forță*. Șĭ D. Brote își termină scrisoarea declarînd că *de oare-ce nu crede că sosit timpul să se opună, așa precum s'ar cuveni, forțeĭ tot forța*, — nu-ĭ rămîne de cît a refuza să dea o mînă de ajutor tendinței de a se rărĭ rîndurile luptătorilor în potriva politiceĭ nenorocite de maghiarizare, șĭ decĭ a nu urma invităreĭ ce i-se face de a se prezinta înaintea pseudo-justițieĭ maghiare.

In acest proces, ca șĭ în toate procesele din urmă înscenate în potriva romînilor, nu aceștia vor fi dar adevărațiĭ condamnațĭ, cĭ va fi **condamnată justiția maghiară de toțĭ oamenii în sînul cărora nu s'a stins încă orĭ-ce simț de dreptate.**

Al. I. H.

VICTIMILE MUNCEĬ

Teribilă nenorocire.—200 de lucrătorĭ omorîțĭ

Karvin, (Silezia) 3 Iunie.—Astă noapte maĭ multe explozĭĭ de grisou s'aŭ produs în minele din comitatul Larisch.

Inginerul șĭ vr'o 150 de minerĭ aŭ fost ucișĭ, minele aŭ fost incendiate; aparatele distruse; actualmente nu e cu putință a scoate vre-un cadavru.

Troppau, 3 Iunie. — *Oficial*. — După ultimele constatărĭ, *vr'o 180 de minerĭ aŭ fost omorîțĭ; 20 sînt grav rănițĭ. S'aŭ scos numaĭ 14 cadavre; cele-l'alte nu vor putea fi scoase de cît după stingerea incendiuluĭ. 10 oamenĭ aŭ pierit în lucrările de scăpare.*

Aŭ fost nouĭ exploziunĭ; cea d'întîiŭ s'a produs ierĭ la 9 șĭ jumătate; cea din urmă azĭ dimineața la 10 șĭ jumătate.

COMPLICAȚIILE DIN MAROC

Tanger, 3 Iunie.— Noul Sultan a fost recunoscut de autoritățile maroane șĭ de miniștriĭ streinĭ, afară de ministrul italian, care a făcut obiecțiunĭ.

Proclamarea s'a făcut la orele 12 în moschee în prezența populațiunei. Mulțĭ a protestat în contra proclamăreĭ fratelui săŭ șĭ a plecat la S d cu trupe.

Lisabona, 3 Iunie.—Cuirasatul «Vasco de Gama» va pleca la Tanger.

Roma, 3 Iunie. — *Agenția Stefani* zice să nu e sig r încă dacă noul Sultan va fi recunoscut șĭ de orașele interioare ale Maroculuĭ. Se crede că ministerul Spanieĭ va răspunde la proclamare. Cel-l'alțĭ miniștrĭ vor cere instrucțiunĭ.

Londra, 3 Iunie.—Sir Grey a declarat în Camera Comunelor că maĭ multe puterĭ aŭ exprimat intenția de a ține corăbiĭ de resboiŭ gata se plecare la Maroc, ca să-șĭ protejeze naționaliĭ în caz de complicațiunĭ.

Lăutariĭ Romînĭ

Ni se scrie din Anvers următoarele:

Lăutariĭ romînĭ recolteazâ mereŭ laurĭ şi se arată demnĭ de diploma de onoare şi de medalia de aur pe care aŭ căpătat-o la Expoziţia din Paris din 1889. Eĭ cîntă în toate Sîmbetele de la şase ore pînă la miezul nopţeĭ la *Café Français, Place verte.*

Iată cîte-va din bucăţile programuluĭ lor: *Dormeaĭ*, romanţă de Villacros. *L'aigle*, marş de Strauss, *Sirène*, vals de Waldteufel, *Clementine*. de Cziboulka, etc.

E mîngăetor de a găsi în mijlocul muzicelor zgomotoase şi stridente care necinsteşte expoziţia noastră, nişte muzicanţĭ carĭ aŭ religiunea uneĭ arte în care îşĭ pun tot sufletul.

Sfîrşitul crizeĭ italiene

Roma, 2 Iunie. — Regele a primit demisiunea D-lor Sonnino, ca ministru al finanţelor şi Boselli, ca ministru al agriculturiĭ. A numit pe D. Sonnino ministru al Visteriĭ, pe D. Boselli ministru al finanţelor şi pe D. Barazzuoli ministru al agriculturiĭ. Ceĭ-l'alţĭ miniştri aŭ fost confirmaţĭ în posturile lor.

D. Crispi a anunţat la Cameră sfîrşirea crizeĭ. D-sa zice că guvernul, în dorinţă de a fi în înţelegere cu parlamentul, renunţă la cele 2 zecimĭ asupra impozituluĭ funciar, la timbrul ce se pune pentru andosarea poliţelor, la taxa asupra veniturilor şi la modificarea legiĭ pentru măsurĭ şi greutăţĭ. Aceste proiecte ereaŭ să dea 23 milioane.

Această sumă o va compensa prin economiĭ şi prin legea asupra alcooluluĭ.

Afară de economiile anunţate de 45 milioane pentru exerciţiul 1894—95, ministerul va maĭ face altele pentru o ţifră de 20 de milioane în 1695—96. Aceste economiĭ vor trebui să fie determinate de o comisiune de 18 membri; D. Crispi roagă Camera să o numească cît maĭ curînd.

Ministerul de rĕsboiŭ a numit o comisiune de generalĭ pentru reformele şi economiile ce pot fi introduse în bugetul rĕsboiuluĭ.

D. Crispi zice că sarcina este grea; însă aceasta nu este de cît o chestiune de voinţă pentru bărbaţiĭ energicĭ şi pentru parlamente muncitoare, (viĭ aplauze).

D-niĭ Imbriani şi Cavalotti cred că ar fi trebuit săŭ să demisioneze cabinetul saŭ să facă un apel către ţară.

D. Crispi arată că resolvarea crizeĭ s'a făcut în mod constituţional. D-sa zice că soarta Camereĭ este în mîna regeluĭ care este singurul judecător al oportunităţiĭ unuĭ apel către ţară.

GEORGES BEAUME

REGATUL

I

In casa primaruluĭ era chef mare Dumineca aceea în cinstea feciorului, înaintat de curînd caporal şi care venise foarte de departe pentru a-şi petrece concediul între aĭ săĭ. Masa de scîndurĭ strălucea la lumina celor două lămpĭ cu uleiŭ şi a candelabruluĭ, ca un altar cu o faţă de masă albă, cu vasele de faianţă, cu tacîmurĭ christofle, care luceaŭ ca nouĭ şi cu cele două buchete de laurĭ şi trandafirĭ, puse unul într'o cană colosală de cafea, altul într'o sticlă cam spartă.

Mama, mărunţică, învelită toată într'un şorţ murdar, îşĭ făcea de lucru prin bucătărie, se certa cu femeea care avea să aducă la masă, învîrtea tavele, mătura podeala, ascuţea cuţitele, gusta sosul.

Tatăl, după ce îmbrănase singur puiul zămos, rumen auriŭ, tăia acuma pîine, rînduia scaunele, gusta cognacul, bătea pe spate pe femeile tinere poftite, ţopăia cu copiiĭ şi arunca din cînd în cînd cîte o privire mîndră de stăpîn asupra întregeĭ odăĭ.

— Eĭ, la masă, cu toţiĭ! strigă el la un semn al nevesteĭ.

Bătu de cîte-va orĭ în palme, dădu scaunele la o parte şi prinse şervetele de gîtul copiilor, pe urmă puse farfuria cu porumbeĭ dinaintea sa, îĭ tăiă după toate regulele arteĭ şi pe urmă iar strigă cu glasul săŭ resunător şi puternic spre bucătărie.

— Eĭ, babo, tot obiceiul cel vechiŭ!... Nicĭ o dată cu noĭ la masă! Te vestesc că nu începem fără tine.

Tocmaĭ în momentul acela o fetiţă mică, care ştia să scrie şi să numere, îşĭ făcu de lucru numărînd pe meseni.

— Sîntem 13, zise ea.

— Nu, sîntem 12, respunse vărul eĭ, un băiat de zece anĭ.

Se iscă o ceartă înverşunată. Vărul era cît p'aci să-şĭ pălmuiască verişoara gălăgioasă şi supărătoare.

— Ea are dreptate, zise bunicul, sîntem 13.

Faţa i-se întunecase. Nu mînca. Cu şervetul la gură se uita gînditor împrejur.

— Nu se poate, zise el, servitoarea nu se poate aşeza la masă; unul trebue să să remie în bucătărie.

Şi se sculă spre uimirea tuturor.

— Nu, nu, respunse el, nu doar că sînt superstiţios, dar nu poţĭ ştĭ ce se întîmplă. Sîntem treĭ-spre-zece şi, zăŭ, eŭ sînt cel maĭ bătrîn.

— He, heĭ, tăticule, aşa de fricos eştĭ? rîse soldatul; cu sănătatea ta n'aĭ de ce te teme.

— Dacă poţĭ ocoli primejdia, băete,... la urma urmeĭ, adaose el ţuind o farfurie, tacîmul şi paharul săŭ, o să mă înfig în uşa bucătărieĭ şi toĭ remînem cu toţiĭ la un loc. Pofta nu mi-se duce, nu vă temeţĭ... regatul ajunge el pînă la mine.

Rugară, se supărară, de geaba. Tata nu voia să se expue uneĭ primejdiĭ.

— Nu trebue să te jocĭ cu dracul, zise el drept încheere.

II

Soldatul spălă putina pe nevăzute, abia tîrziŭ se observă lipsa luĭ.

— Asta e vina ta, om ciudat ce eştĭ! strigă mama către bătrîn. Din pricina ficeĭ tale ne-a fugit flăcăul.

— Doamne Maica Precistă! dar unde o fi fugit?...

Insă caporalul intră urmat de un coşar tînăr, ferches, cu părul creţ şi curat, par'că scos din cutie.

Se spălase, azĭ, Duminica.

— Vă aduc pe al 14-lea.

Aplaudară rîzînd şi glumind; găseaŭ pe caporal băiat cu duh, care învăţase ceva în cele opt lunĭ de cazarmă.

— Eĭ, unde ne punem mosafirul? zise soldatul. Să vedeţĭ că o să facă cinste petrecereĭ noastre. Tăticul poate să rămie liniştit la locul săŭ. Am găsit pe mosafirul nostru într'un colţ la circiumă, unde aştepta să i-se dea nişte rămăşiţe.

Coşarul se aşeză între două femeĭ.

La început fu cam uluit de luxul acesta, de lumină, de faţa de masă albă, de bufet, care semăna cu bufetul unuĭ birt şi de toată mîncarea asta scumpă, famegind, pusă de o dată dinaintea unor oamenĭ carĭ nu cunoşteaŭ foamea.

Dar nu era stingaciŭ şi avea 18 anĭ. Prinse la inimă.

Fermecat de privirile ispititoare ale vecinelor sale, el îşĭ uită breasla, crezu că face parte din familie şi amesteca veselia sa cu bucuria caseĭ.

Asta era pentru dînsul zi cu soare, un vis aevea, vis de belşug şi cueĭ; el povesti de acasă, de munţiĭ pustiĭ acoperiţĭ de zăpadă, de familia-ĭ numeroasă, de ţările prin care pribegise ca băiat de opt anĭ, pentru a căuta de lucru în tîrgurĭ şi sate.

III

In sfîrşit, sofragiţa aduse vinul alb şi *regatul*. Regatul, adică prăjitură regală. O turtă făcută din ouă şi uleiŭ, cu o crustă galbenă aurie toată presărată cu abarescurĭ frumoase de zahăr. Mare cît o pălărie de vierită şi împrejmuită cu o dantelă de hîrtie roză.

Bunicul o tăia în 14 bucăţĭ.

— Cine o să capete bobul? zise el.

Toţĭ voiaŭ să aibă bobul ascuns în turtă. Meseanul norocos, căruia îĭ cădea bobul, trebuia să facă cinste.

—Eĭ, întoarce-te, închide ochiĭ şi spune bucăţile, zise bătrînul către fetiţa cea mică.

Ea se întoarse cu faţa spre bucătărie şi strigă la fie-care dată cîte un nume; în cincĭ minute turta era împărţită.

—Cum? Nu e un bob înăuntru? strigă bătrînul desperat.

— Eŭ, eŭ îl am! strigă coşarul sărind de pe scaun.

Trebuia să-şĭ aleagă o regină. Zăŭ, era foarte încurcat din pricina asta. Cele două vecine ale sale îĭ plăceaŭ de o potrivă. Fiind-că el era brun, alese pe cea bălae şi-i zise roşind niţel:

— Onorată damă, toţĭ banĭ pe carĭ îĭ cîştig, mi-ĭ iea meşterul; dar, fiind-că trebue să fac un dar, vreĭ un sărut de la mine?

— Negreşit, zise ea, sărutările cele bune sînt aşa de rare!...

Şi, în mijlocul veselieĭ obşteştĭ şi zgomotoase, coşarul îşĭ sărută vecina cea frumoasă.

Se despărţiră foarte tîrziŭ. Soldatul însoţi pe Rege pînă în cămara-ĭ murdară. Meşterul, un savoiard gigantic, aspru, făcu gălăgie, urlă şi-şĭ căuta băţul ca să bată pe vagabondul de coşar

— De unde-mĭ viĭ, stricatule?

Coşarul, care-şĭ scoase pantofiĭ de lemn şi vesta de lînă, se întinse pe pae şi respunse liniştit:

— Viŭ din cer!

Trad. de **Hus.**

INFORMAŢIUNI

Un confrate anunţă, că din 40 de moşiĭ ce aŭ fost scoase ierĭ la licitaţie, s'aŭ adjudecat abia nouă, iar pentru cele 31 nu s'a găsit nicĭ un concurent.

Lucrul este foarte grav.

Abia în sesiunea de toamnă a Curţiĭ cu juraţĭ se va putea judeca procesul bandiţilor Zdrelea şi Cimpoeru.

Pe ziua de 5 Iunie sînt trecuţĭ la pensie, ca avînd 40 anĭ de serviciŭ generaliĭ Gh. Anghelescu şi Oton Sachelarie.

Gazeta oficială publică decretele prin care generalul Cantili trece ca comandant în Dobrogia, generalul Băicoianu Sergie ca inspector de cavalerie, şi colonelul Rasty ca comandant al brigadeĭ a 2-a de cavalerie.

Examenele şcolilor secundare de băeţĭ şi de fete se vor începe mîine, Duminecă.

D. C. Olănescu, ministru al lucrărilor publice, pleacă mîine în străinătate pentru o lună.

Consiliul general al judeţelor Suceava, Iaşi, Olt, Vlaşca, Tecuciŭ, Teleorman, Bacăŭ, sînt convocate în sesiune extraordinară spre a rezolva maĭ multe chestiĭ.

In Budapesta s'a format un comitet pentru a aduce pe unguriĭ ciangăĭ din judeţele Bacăŭ şi Roman în Ungaria.

Pornind de aicĭ *Egyetértés* din Budapesta propune a se face un memorand pentru toate cabinetele europene prin care s'ar expune situaţia desperată a ungurilor din Romînia, care n'ar avea nicĭ un drept politic şi nicĭ dreptul de a construi şcolĭ ungureştĭ.

Bieţiĭ Ungurĭ! In Cenade. Bichiş şi Arad, părţile cele maĭ bogate şi maĭ productive ale Ungarieĭ, ţăraniĭ ungurĭ n'aŭ ce mînca şi se trimite armata pentru a se înăbuşi mişcarea lor socialistă şi burghezii din Budapesta se maĭ gîndesc la aducerea ţăranilor Ungurĭ din Bacăŭ şi Roman în Ungaria!

Ziarele ne anunţă o uşoară urcare la preţul grînelor în porturĭ. Noĭ nu prea credem în persistenţa eĭ. Pe de o parte guvernul rusesc a hotărît să scoată în vînzare prin licitaţie, depozitele de grîne ce posedă în maĭ multe guberniĭ, în cantitate de peste 2 milioane de puzĭ. Pe de altă parte bursa cerealelor din Viena, aşa de activă înainte, s'a închis tocmaĭ acum cu totul.

Toate aceste fapte ne îndrituesc să credem că mergem maĭ de grabă la o scădere a preţurilor cerealelor, de cît la o urcare.

A apărut «Munca ştiinţifică şi literară» No. 4 cu următorul sumar: *Hotentoţiĭ* (cu 2 figurĭ) de Si. *Vieaţă veselă* de Victor Hugo. *Reflexiunea luminei* (cu 9 figurĭ) de Gr. *Ianko muzicantul* (nuvelă de Sienkiewiez. *Irlanda austriacă* de X. «*Geniurĭ necunoscute*» de Gr.

Uu număr 20 banĭ.

Cu cît se apropie ziua în care va trebui să se dea sentinţa definitivă în procesul monstru al Memorandului, cu atît poliţia ungurească se arată maĭ îngrijată ca nu cum-va osîndiţiĭ martirĭ să scape din ghiare.

Tribuna de azĭ ne aduce ştirea că judecătorul de instrucţie din Sibiŭ, Gödri Sándor, a citat înaintea sa pe D-niĭ Raţiu, Barcian, Cristea şi Comşa şi le-a comunicat că nu vor maĭ fi lăsaţĭ în libertate de cît cu condiţia să nu maĭ părăsească oraşul Sibiŭ nicĭ pentru o jumătate de zi, fără să înştiinţeze pe judecătorul [illegible]e instrucţiune din Cluj.

A[illegible]elaş lucru s'a comunicat şi părint[illegible] Lucaciŭ.

I[illegible] acestea condamnarea definitivă pare atît de sigură, în cît aŭ şi [illegible]ceput a se lua măsurĭ pentru a se transforma închisoarea de la Vaţ, fostă închisoare de stat şi azĭ temniţă ordinară, iarăşĭ în închisoare de stat, cu anume destinaţie pentru membriĭ comitetuluĭ naţional romîn.

Astă seară la Clubul muncitorilor D. C. D. Anghel va dezvolta conferinţa sa asupra *Crimeĭ şi Criminalilor*, pe care o anunţase dintîĭ la cercul studiilor sociale.

Lunĭ la orele 12 va avea loc examenul conservatoruluĭ de declamaţie la Teatrul Liric. Biletele de intrare se găsesc în ziua de examen de la orele 9 la casă.

Criza în armată

Astăzĭ se ţine un consiliŭ de miniştri pentru a se hotărî ceva asupra crizeĭ ce a izbucnit în armată.

Tragerea loterieĭ Cerculuĭ artistic din Capitală, care era să se facă la 2 Iunie a. c, în localul Primărieĭ, se va efectua neapărat la 10 Iunie curent.

In urma hotărîreĭ comitetuluĭ executiv al Ligeĭ, d'a nu maĭ ţine congresul de la 24 Iunie, se aduce la cunoştinţa membrilor secţieĭ Bucureştĭ, că adunarea de la 6 Iunie, convocată spre a alege delegaţiĭ secţieĭ, nu se va maĭ ţine.

Sîmbătă, Duminecă şi Lunĭ se vor da în Grădina Cişmegiŭ marĭ serbărĭ populare organizate în folosul săracilor din capitală şi pentru complectarea fonduluĭ necesar ridicăreĭ monumentuluĭ poetuluĭ popular Anton Pann.

La aceste serbărĭ sînt rezervate publiculuĭ o mulţime de surprize.

Preţul intrăreĭ 1 leŭ de persoană şi 50 banĭ pentru copiĭ.

La expoziţia artiştilor în viaţă s'a făcut erĭ împărţirea recompenselor, în chipul următor:

Medalia I. C. D. Mirea. Med. II Valbudea şi Georgescu sculptorĭ; Artachino şi Şoldănescu pictorĭ.—Med. III Luchian, Alexandrescu şi Serafim pictorĭ; Filip Marin sculptor. — Menţiune onorabilă: Popovici Gheorghe, Voinescu, Juan Alpadra, pictorĭ şi Paciurea, sculptor. Arion, Popp, Grant, Bălănescu şi Vermont.

O DESCOPERIRE DE SENSAŢIE

Diferiţĭ fermenţĭ.—Fermenţiĭ vinuluĭ. — Fabricarea raţională a vinuluĭ.—Vinul artificial

Diferiţiĭ fermenţĭ

Se ştie că toate lichidele fermentate care intră în alimentaţia omuluĭ, sînt produse de un organism microscopic; uniĭ zic că e o ciupercă, alţiĭ, că e un microb animal. Pe romîneşte aceştĭ fermenţĭ sînt cunoscuţĭ sub denumirea de *drojdie*.

Pînă maĭ deunăzĭ se ştia numaĭ că drojdiile se deosibeaŭ mult între ele: că drojdia de bere e alta de cît aceea a vinuluĭ, a oţetuluĭ, etc., dar nu se ştia că la rîndul lor, fie-care din aceste drojdiĭ se sub-împart în varietăţĭ foarte deosebite, avînd fie-care proprietăţile eĭ proprii.

Fermenţiĭ vinuluĭ

Un chimist francez, *Jaquemin*, a descoperit că fermenţiĭ diferitelor vinurĭ din lume, nu sînt identicĭ, cĭ se deosebesc grozav uniĭ de alţiĭ.

Impingînd cercetările sale maĭ departe, chimistul francez a descoperit că parfumul, tăria şi gustul vinuluĭ, nu depinde de loc de felul şi calitatea strugurilor, *ci de felul şi calitatea fermenţilor carĭ transformă mustul în vin.*

Vinul de Bordeaux are alt-fel de fermenţĭ de cît cel de Bourgogne, cel de Alsacia alţĭ fermenţĭ de cît cel de Rin, cel de Odobeştĭ trebue să aibă alţĭ fermenţĭ de cît cel de Cotnarĭ saŭ Drăgăşanĭ.

Fabricarea raţională a vinuluĭ

Concluzia aceşteĭ descoperirĭ e din cele maĭ neaşteptate. D. Jaquemin susţine că e absolut indiferent, ba chiar o prostie, ca să se maĭ cultive cu atîtea stăruinţe viţe de soiŭ, saŭ să se maĭ păstreze cu atîta gelozie viţele reputate ca produc vin bun. *E absolut indiferent ce fel de viţă s'ar cultiva într'o podgorie, principalul e să se coacă bine strugurii şi să se pue în must fermenţĭ bunĭ şi se va avea vin bun, după dorinţă.*

Dacă un podgorean vrea să facă vin de Rin saŭ Tokay la Odobeştĭ, n'are nevoe să maĭ aducă viţă din acele localităţĭ, ci servindu-se cu strugurĭ de la noĭ, n'are de cît să adaoge mustuluĭ fermenţĭ de Tokay, va obţine un vin avînd gustul, parfumul şi tăria dorită.

Pentru asta e necesar însă ca strugurii noştri să fie maĭ întîĭ spălaţĭ bine cu apă rece, pentru a li-se ridica fermenţiĭ lor specialĭ, carĭ, după cum se ştie, locuesc pe pelita strugurilor

Vinul artificial

Descoperirea D-luĭ Jaquemin nu se opreşte aicĭ, D-luĭ a maĭ observat că printre fermenţiĭ uneĭ specii oare-care

---

FOIŢA ZIARULUI ADEVERUL

158

TAINELE NOPŢEI

DE

M. E. BRADDON

LXXVIII

O cunoştinţă veche

— Da.

— Eĭ bravo! zicea bătrînul rîzînd, aşa îmĭ place, aşa trebue. Dar trebue să laşĭ pe Josué Slythe în pace. El munceşte, munceşte din greŭ, te asigur, dar e cîte o dată nevoe de lucrat în umbră.

Anton trebuea să se mulţumească cu aceste răspunsurĭ şi nu îndrăznea să insiste maĭ mult.

In vremea asta trăsura doctoruluĭ Valery se arăta de două orĭ pe săptămînă dinaintea caseĭ de pe malul Tamiseĭ şi la fie-care două zile un lacheŭ al doctoruluĭ aducea medicamentele pentru miss Clara.

N'avem nevoe să spunem că medicamentele acestea eraŭ tot-d'auna schimbate de Anton Verner şi de prietenul săŭ spiţerul, înainte de a fi date feteĭ. Trecură maĭ multe săptămînĭ de la cea dintîiŭ vizită a doctoruluĭ Valery şi nicĭ o schimbare nu se vedea la bolnavă.

Doctorul din West-End ceruse de asemenea permisiunea de a căuta şi pe Arthur Beaumorris.

— Nu doar că vreaŭ să vă sperii, Domnul meŭ, zisese el cîte-va zile după ce începuse să caute pe Clara, n'aveţĭ nicĭ o boală, o nu! dar o oare-care slăbiciune în organizm, care ar trebui combătută cu medicamente tonice.

Tonicele fură aduse chiar în seara aceea de servitorul doctoruluĭ, dar avură aceeaşĭ soartă ca medicamentele Clareĭ şi fură schimbate cu nişte băuturĭ inofensive.

Starea celor doĭ bolnavĭ mergea răŭ pe doctor. Intr'o dimineaţă el rămase de vorbă cu eĭ maĭ multă vreme ca de obiceiŭ, cercetînd pe furiş faţa luĭ Arthur Beaumorris şi a ficeĭ sale, cu un ochiŭ pătrunzător.

Iĭ era cu neputinţă să descopere ceva pe faţa lor. Aceea a feteĭ strălucea de nevinovăţie şi de candoare; aceea a bătrînuluĭ arăta melancolia gînditoare a unuĭ suflet nobil, greŭ încercat de nenorocirĭ.

— Nu observ la D-v schimbările pe care le aşteptam, zise doctorul.

Cine ar fi putut pătrunde în adîncul gîndurilor sale, s'ar fi înfiorat de înţelesul asestor cuvinte.

— Luaţĭ regulat medicamentele, D-ră?

— Da, respunse Clara.

— Şi D-v, Domnule?

— O! cît despre mine, respunse bătrînul, chiar de n'aşĭ vrea să le iaŭ, Clara nu mi-ar da voe.

— E ciudat, şopti medicul parcă vorbindu-şĭ singur; ciudat!

Una dintre sticluţe sa afla pe o măsuţă lîngă fotoliul luĭ sir Arthur Beaumorris. Doctorul Valery luă sticluţa şi o duse la gură.

— Doctoria asta a fost falşificată! strigă el.

— Falşificată?

— Da, nu v'am trimes nicĭ o dată aşa ceva.

— Dar, dragă doctore, zise Arthur Beaumorris, cine să aibă interes să schimbe medicamentele?

Medicul nu respunse; el se uita la eticheta sticleĭ.

— Eticheta asta e falşă! zise el.

— Falşă?

— Da; sticla, eticheta şi lichidul nu sînt acelea pe care le-am dat servitoruluĭ meŭ. E un complot; dar ceĭ carĭ îndrăznesc să se joace cu mine mi-o vor plăti scump.

Clara şi cu tatăl săŭ se minunară de mînia ce se trăda pe faţa doctoruluĭ, cînd rosti aceste cuvinte

— In orĭ-ce caz, dragă doctore, urmă Arthur Beaumorris rîzînd, aceia care şi-a permis să se atingă de medicamentele D-tale n'avea de sigur nicĭ o intenţie reu, căcĭ ele mĭ se par cu totul inofensive.

— Mă duc să lămuresc afacere asta, răspunse doctorul, care se grăbea să plece.

Clara se miră de expresiunea feţeĭ doctoruluĭ cînd observă schimbarea medicamentelor. Expresiunea asta îĭ aminti aversiunea pe care o simţise la prima luĭ vedere.

Insă alte evenimente veniră şi o făcură să uite acest incident. Chiar în aceeaşĭ zi, după prînz, ea ieşea de la elevele sale şi se îndrepta spre Borouch, unde avea treabă. Strada, pe care trebuia să apuce ca să se întoarcă acasă, era foarte zgomotoasă şi frecuentată; ea înainta pe cît se putea, cînd observă că cine-va o urmăreşte. Grăbi pasul fără a ridica ochiĭ.

— Mă iertaţĭ, domnişoară, zise un tînăr apropiindu-se de dînsa; dar dacă aţĭ ştĭ cît m'am căznit pînă să vă găsesc, m'aţĭ scuza că vă vorbesc aicĭ.

Era Reginald Falkner.

Clara fu apucată de o ameţeală. Glasul acesta-ĭ amintea piaţa din Caen, luminată de razele luneĭ. Cînd răsunase pentru ultima oară la urechea eĭ, glasul acesta respira mînia şi dispreţul; acuma avea un accent de duioşie şi de respect.

LXXIX

Explicaţia luĭ Reginald Falkner.

La amintirea ultimeĭ sale întîlnirĭ cu tînărul ofiţer, toată mîndria de femee a Clareĭ Beaumorris se deşteptă într'însa.

Intorcîndu-se de la Reginald, ea grăbi pasul.

— Ştiŭ, Domnişoară, urmă el mergînd lîngă dînsa, că aĭ motive pentru a mă urî şi a mă dispreţui; dar adu-ţĭ aminte că am fost înşelat de un complot infam, pe care acum l-am descoperit.

El descoperise aşa dar trădarea, a căreĭ victimă fusese ea? Inima Clareĭ bătu de bucurie la gîndul acesta; totuşĭ ea se arătă rece.

— Orĭ cîtă prietenie să fi existat între noĭ, D-le, zise ea cu demnitate şi cu blîndeţă, prietenia asta s'a stricat în ziua în care ne-am întîlnit la Caen. Vă rog, nu reamintiţĭ trecutul.

— Dar îmĭ veţĭ da voe cel puţin să mă explic — să vă cer iertare, strigă Reginald.

— Esplicaţiile ca şi scuzele D-v. sînt cu totul de prisos, urmă Clara cu tristeţă; sîntem străinĭ unul pentru altul.

— Nu, nu, miss Melville, Claro, nu-mĭ spune cuvinte aşa de crude! Adu-ţĭ aminte că în noaptea aceea fatală numaĭ amorul mi-a inspirat amărăciunea mustrărilor. Mă credeam trădat şi înşelat de aceea pe care o credeam curăţenia în-săşĭ. E de mirare ecĭ că, jignit pînă nadincul inimeĭ, ţi-am adresat cuvinte, pentru nerostirea cărora mi-aşĭ da viaţa.

(Va urma).

de vin, există divisiunea munceĭ: uniĭ fermenţĭ fabrică alcool care dă vinuluĭ tăria, alţiĭ fabrică eterurĭ aromatice care ĭĭ daŭ parfumul. Aşa că, favorizînd pe ceĭ d'intîiŭ saŭ pe ceĭ din urmă, se poate obţine un vin maĭ alcoolic saŭ maĭ aromatic, după gust.

Dar culmea descopeririĭ chimistuluĭ francez, e următoarea:

Pentru a avea un vin bun oare-care, nu e nevoe numaĭ de cît de strugurĭ, ci numaĭ de fermenţĭ.

Dacă se ia malţ de orz saŭ zeamă de sfecle, bine sterilizate, şi se introduce în ele fermenţiĭ vinuluĭ de Chablis de pildă, *fermentaţia se face ca şi cu mustul obicinuit, iar rezultatul eĭ va fi un perfect vin de Chablis, care nu se deosibeşte întru nimic de vinul care provine din mustul fermentat al strugurilor podgorieĭ Chablis.*

De altmintrelea faptul se poate explica perfect: fermenţiĭ aŭ nevoe de zahăr pentru a fabrica alcool şi eterurĭ aromatice *conform natureĭ lor propriĭ;* e indiferent fermenţilor dacă li se pune la dispoziţie zeamă de orz, de sfecle saŭ de strugurĭ, principalul e să li-se dea o zeamă dulce oare-care, şi eĭ îţĭ fabrică imediat vinul, fără să se supere de schimbarea saŭ felul zemeĭ în care sînt puşĭ să lucreze.

Experienţe decisive s'aŭ făcut la Paris şi la Nantes.

Concluzia e că viitorul viilor e ameninţat serios de această descoperire neaşteptată: viile nu vor maĭ produce, într'un viitor apropiat, de cît strugurĭ pentru mîncare, iar vinul se va produce cu orz, sfecle şi alte substanţe maĭ eftine.

Ce zic podgoreniĭ noştri?

Lector.

STIRĬ MARUNTE

Maĭ mulţĭ sătenĭ ne-aŭ adus la redacţie o denunţare în scris în potriva preotuluĭ Iordache Voiculescu din comuna Frumuşanĭ, plasa Negoeştĭ, judeţul Ilfov.

Acest preot, — spun săteniĭ, — a cununat cu bună ştiinţă pe un anume Constantin Marchidanu (Buză) cu femeea Frusina; Marchidanu însă are altă femee tot cu cununie în comuna Albeştĭ, plasa Oltu-de-jos, judeţul Oltu; preotul acesta maĭ are obiceiul de a face moliftele în cîrciumă; refuză serviciul religios dacă nu i-se dă atîţia banĭ cît cere el de la locuitorĭ; că în ziua de Paştĭ ducîndu-se femeea Mariţa Alecu Gheorghe să-şĭ împărtăşească copilul a dat popeĭ 40 banĭ, iar popa nemulţămit a făcut scandal în biserică şi a asvîrlit cu baniĭ după femee; cînd lumea se duce la biserică, popa şade în cîrciumă, iar biserica şade închisă şi lumea p'afară.

In sfîrşit acest popă a maĭ luat cu chitanţă falşă suma de 15 leĭ din fondul cultuluĭ.

Locuitoriĭ cer orînduirea uneĭ anchete imparţiale şi sînt gata să dea pe faţă toate isprăvile acestuĭ nedemn slujitor bisericesc.

* *

Comitetul de organizare al loterieĭ preseĭ încunoştiinţează pe toţĭ D-niĭ librarĭ şi vînzătorĭ de ziare din provincie, carĭ ar dori să desfacă bilete pentru loteria preseĭ, că li-se acordă un rabat de 20%. Cheltuelile de transport privesc pe societate. Cererile vor fi adresate către secretarul general al societăţeĭ.

Tragerea se va face în ziua de 29 Iunie curent. Toate cîştigurile constaŭ din obiecte de artă şi de valoare.

* *

Azĭ s'a prezintat în redacţia noastră maĭ mulţĭ cetăţenĭ şi ne-aŭ rugat să atragem atenţiunea autorităţilor asupra societăţeĭ *Salvatorul* în capul căreia se află un anume Nae Petrescu, şi care jefueşte o mulţime de femeĭ sărmane cărora li-se ia cotizaţiunĭ în speranţa că la moarte vor fi înmormîntate cu dric, cor şi altele, dar care în realitate sînt maĭ tot-d'auna păcălite.

Ca exemplu, cetăţeniĭ ne-aŭ spus că zilele trecute a murit în spital o femee anume Iuliana Cipi care a contribuit opt anĭ la această societate şi plătise pînă în anul 1895 pentru a fi înmormîntată cu dric, dar la moarte, ceĭ din fruntea societăţeĭ aŭ refuzat să o înmormînteze, lăsînd'o în sarcina spitaluluĭ, ast-fel că nefericita femee a fost escrocată în viaţă cu o mulţime de banĭ timp de opt anĭ.

Ar trebui ca parchetul să ia măsurĭ în potriva unor asemenea escrocheriĭ îndrăsneţe.

DIN IAŞI

(Corespondenţă particulară a ziar. *Adevărul*)

De la şcoala comercială.—Concursurĭ.

Eleviĭ escursioniştĭ aĭ şcoaleĭ comerciale din Iaşĭ, în număr de 20 şi întovărăşiţĭ de profesorul de chimie D. Cocuz s'aŭ întors în oraşul nostru.

Escursioniştiĭ aŭ vizitat minele şi instalaţiunele de estragerea păcureĭ din Solonz, fîntînele de păcură din Moineştĭ, *ocnele* de sare din *T.-Ocna*, Cheresteaua *Ţenov* de lîngă Bacăŭ fabrica de sticlăriĭ de la *Bogdăneştĭ* şi fabrica de postăvăriĭ din Buhuş.

Aceste escursiunĭ, de un vădit, folos pentru eleviĭ şcoaleĭ de comerţ, s'ar putea foarte bine întinde şi pentru eleviĭ celor-l'alte şcolĭ speciale şi profesionale ce le avem în ţară.

Concursurĭ

La concursul pentru catedrele de istorie, ce se ţine la universitatea noastră, s'a dat candidaţilor ca subiect din istoria veche: Regiĭ şi eforatul la Greci; iar din istoria medie: Predecesoriĭ luĭ Luther.

La 15 Iunie se va ţine concursul pentru catedra de matematicĭ de la şcoala profesională locală de fete.

Ştirĭ mărunte

— In vederea viitoarelor alegerĭ judeţene şi comunale clubul liberal este convocat Sîmbătă spre a alege un comitet electoral de 7 membriĭ.

— D. G. G. Vîrgolicĭ, vechiŭ profesor şi membru al partiduluĭ radical din localitate a încetat din viaţă.

— Mîine se va efectua la primărie licitaţia pentru tipăriturile necesare comuneĭ Iaşĭ.

Alegerile judeţene

Contrar tacticeĭ de abţinere urmate pînă acuma de partidele opoziţioniste din Iaşĭ, ele se vor prezenta de astă-data la viitoarele alegerĭ judeţene.

Situaţia liberalilor eşenĭ faţă cu aceste alegerĭ e însă nostimă de tot. Din actualul consiliŭ sînt vre-o şease consilierĭ guvernamentalĭ carĭ fac tot odată parte şi din clubul liberal.

Vorba-ĭ acuma, cum se vor prezenta din noŭ aceştia înaintea alegătorilor, ca guvernamentalĭ, ca liberalĭ, saŭ poate ca apărătorĭ aĭ intereselor Moldoveĭ?

Un proces de presă

Astă-zĭ aŭ venit înaintea curţeĭ cu jurĭ din localitate procesele de calomnie prin presă intentate ziaruluĭ *Evenimentul* din partea D-lor *Titus Dunka*, şi Al. Em. Manoliu.

Apărătoriĭ acuzatuluĭ aŭ fost D-niĭ Cavarĭ, Maerĭ, Goldenthal etc. aĭ D-luĭ Manoliu, D-niĭ Suciŭ şi Valerian Ursian. D. Titus Dunka s'a apărat singur. Fotoliul ministeruluĭ public ĭe ocupat de D. procuror Lefter Dumitrescu.

In urmă pleduariilor părţilor, juraţiĭ aŭ pronunţat un verdict de achitare pentru ambele procese.

In special D. Manoliu aŭ ĭeşit opărit din acest proces.

O aniversare

Societatea ştiinţifică şi literară din localitate şi-a serbat aniversarea a şease anĭ de existenţă prin o petrecere cîmpenească la Cetăţuia. N'aŭ luat parte la escursiune de cit 11 membriĭ.

Păcuraru.

EDIŢIA A TREIA

ULTIME INFORMATIUNI

Situaţiunea guvernuluĭ.

Criza ministerială este din noŭ pe cale de a izbucni din cauza crizeĭ în armată.

In minister certele sînt foarte marĭ şi junimiştiĭ impută conservatorilor înaintarea generaluluĭ Rasty, iar aceştia impută junimiştilor că aŭ hotărît înaintarea generaluluĭ Candiano-Popescu.

Aceste două înaintărĭ nemulţămesc foarte mult pe ofiţeriĭ superiorĭ.

* *

In vederea uneĭ eventuale crize ministeriale, amiciĭ Lahovariştilor insistă mult să împace pe D. Gr. Păucescu şi să aducă în partidul conservator pe maĭ mulţĭ liberalĭ, cum sînt E. Mihăescu, Porumbaru, E. Costinescu, etc., iar junimişti- ar trece în opoziţie.

Aceste sînt combinaţiile celor din neamul Lahovariştilor.

* *

Regele este foarte abălut de criza în armată şi nu-şĭ ascunde nemulţumirea în contra miniştrilor.

Cine va fi ministru de răsboiŭ, pînă în momentul acesta nu se poate şti. E probabil însă, că în loc de ministru de răsboiŭ vom avea o criză ministerială pe după Rusaliĭ.

Un procuror bătut de prostituate.

Sub acest titlu citim următoarele în *Evenimentul* din Iaşĭ:

Corespondentul nostru din Bacăŭ ne comunică un fapt de toată gravitatea. Acest oraş a fost teatrul unuĭ scandal ne maĭ pomenit.

Procurorul Teodorini a fost bătut de nişte prostituate.

Iată în ce împrejurărĭ s'a petrecut faptul:

O prostituată de la Huşĭ, care trăise cu Teodorini, aprinsă de focul dragosteĭ, se duse la Bacăŭ. Cum se scoborî din tren, se duse de a dreptul la tribunal, luă pe procurorul Teodorini de la parquet şi se duse cu dînsul la el acasă.

Acolo însă, dînd peste o altă prostituată din localitate, cu care îşĭ petrecea acum timpul Teodorini, ambele rivale se luară la bătae.

Teodorini-Adonis încercînd să le împace, ambele beligerante făcură cauză comună şi-şĭ îndreptară bateriele sub formă de palme, pumnĭ şi stupiturĭ spre intervenient.

De la 4 ore pînă în seară acest nemernic care îşĭ petrece timpul numaĭ prin cafenele chantante şi care crede că toată sarcina funcţiuneĭ sale e de a spiona pe membriĭ opoziţieĭ, urmărindu-ĭ cu fel de fel de infamiĭ, n'a putut părăsi casa de ruşine, mulţime de lume staţionînd în faţa locuinţeĭ luĭ.

Intregul Bacăŭ e scandalizat de acest fapt ne maĭ pomenit şi maĭ cu seamă de menţinerea individuluĭ Teodorini — ruşinea magistratureĭ aceșteĭ ţărĭ — în postul de procuror la Bacăŭ.

D. Lascar Catargiu, ministru de interne şi prim-ministru, a vizitat ierĭ Casa de sănătate pusă sub direcţiunea D-luĭ doctor Şaabner-Tuduri.

D. P. P. Carp s'a întors azĭ dimineaţă din Dobrogea, unde a studiat lucrările ce se fac pentru vînzarea în loturĭ de cîte 25 de hectare a moşiilor statuluĭ.

O mare mişcare se va face în personalul prefectureĭ poliţieĭ Capitaleĭ.

D. M. Deşliu este hotărît a înlocui maĭ mulţĭ comisarĭ de clasa I şi a numi în posturile vacante tinerĭ licenţiaţĭ în drept.

Numaĭ de s'ar găsi licenţiaţĭ în drept să intre în serviciul poliţieĭ!

Numărul nostru *literar* de mîine cuprinde următorul sumar:

Mîncare pentru şoarecĭ de *I. Theodorescu.*
Sugestiunea de presă de *C. D. Anghel.*
O problemă de *Rad.*
Sărman artist de *Namuna.*
Dickens de *H. Silvins.*
Zile de emoţiĭ de *T.*
Literatură poporană de *M C.*
Sînt socialiştĭ nepatrioţĭ? de *Ioan Nădejde.*
Pentru Benoit Malon.
Cum va peri lumea de *Camille Flammarion.*
Interview cu generalul X. de *I. Theodorescu.*
Informaţiĭ, telegrame, etc.

ILUSTRAŢIE:

O REDACŢIE IN SECOLUL VIITOR

Anunţăm căsătoria D-luĭ Toader Mărgărit cu D-şoara Maria V. Popa. Celebrarea cununieĭ religioase va avea loc Duminică 5 Iunie, în biserica Sf. Cruce din Odobeştĭ.

Trimitem viitorilor soţĭ urărĭ de fericire.

Lahovariştiĭ, pentru a scuza permutarea D-luĭ general Pastia la Botoşanĭ, aŭ născocit o sumă de zvonurĭ stupide asupra luĭ.

Se zice că D. general Pastia ar fi supus guvernuluĭ un raport, prin care-ĭ cerea 75 de milioane leĭ pentru obuze!

D. general Pastia, unul din ceĭ maĭ bunĭ şi maĭ meritoşĭ ofiţerĭ aĭ armateĭ noastre, nu poate fi acuzat de o asemenea enormitate de cît de un mărginit şi veninos, cum e generalul Jack Lahovary.

Asemenea invenţiĭ stupide nu pot lovi de cît în aceĭ carĭ le inventă, nicĭ de loc în aceĭ pe socoteala cărora se fac.

In Adevĕrul literar **de mîine, vom publica un interview al unuĭ redactor al nostru cu un general, asupra crizeĭ grave care bîntue armata noastră.**

Din cauza serbătorilor Rusaliilor ziarul nostru nu va apare Lunĭ, ci Marţĭ dimineaţă la orele obicinuite.

Balta albă.

Timpul băilor a sosit, — fie care persoană se gîndeşte a părăsi oraşele şi a alege o localitate pentru a petrece vara. Una din localităţile cele maĭ favorabile unde este aerul cel maĭ curat, clima cea maĭ temperată, unde nu sînt căldurĭ, nesuferite, este staţiunea balneară de la Balta-Albă, a căreĭ apă şi nămol mineral fac în tot-deauna minunĭ, dînd sănătate bolnavilor cu cele maĭ grele suferinţe.

S'aŭ văzut în aniĭ din urmă şi acum un an bolnavĭ aduşĭ cu patul la băĭ, şi în urma a 14 băĭ de nămol s'aŭ făcut bine, umblînd cu bastonul şi pe urmă făcînd singurĭ plimbărĭ marĭ.

La Balta-Albă Doctorul Velleanu a lucrat mult, a făcut marĭ sacrificiĭ, făcînd din bărăgan staţiune balneară unde are cine-va tot confortul şi poate duce o viaţă liniştită şi plăcută. Acolo se află 2 otelurĭ şi 2 vile situate în grădine cu multe alee marĭ şi plantate expre pentru a dilecta pe vizitatorĭ şi lumea suferindă. Alăturĭ cu Stabilimentul se află satul noŭ, Balta-Albă, unde se găsesc case ţărăneştĭ foarte bune, în care poate sta prea bine familiĭ numeroase cu cheltueală puţină iar nu ca în alte părţĭ unde se cheltuesc sume enorme, fără să-şĭ capete sănătate, pe cînd aceste băĭ sînt recunoscute din timpiĭ ceĭ maĭ vechĭ prin efectele lor miraculoase.

Mult regretatul şi eminentul D-r. Davila, care a lucrat cu conştiinţă şi inimă pentru ţara noastră, a încurajat mult acest Stabiliment balnear, trimeţînd bolnavĭ; şi ca medic Şef al armateĭ îşĭ făcea o deosebită mulţămire a trimiţînd pe militariĭ bolnavĭ pe care ĭĭ cerceta şi visita cu plăcere. Astă-zĭ nu e tot aşa; cazarma de acolo, în care încape 120 persoane, stă închisă de maĭ mulţĭ anĭ, căcĭ oameniĭ marĭ de acum nu se maĭ gîndesc tot astfel eĭ zic că fac economie statuluĭ, lăsînd bolnaviĭ să lîncezească în spitale, saŭ să duce boala prin căminele lor. (Aceasta se chiamă economia ţăreĭ.)

Dangelo.

SPECTACOLE

Grădina Casino. — In toate serile concerte musicale sub direcţiunea D-luĭ Peters.

Grădina Hugo. — In toate serile reprezentaţiunĭ variate.

Grădina Stavri.—Sub direcţiunea D-lor I. D. Ionescu şi Z. Burienescu, Duminică 5 Iunie se va representa pentru prima oară frumoasa piesă: «Coada Draculuĭ», comedie cu cîntece în 3 acte din franţuzeşte.

Preţurile reduse de tot.

POŞTA ADMINISTRAŢIEI

D-niĭ Sofronie Ivanovicĭ, str. Aurelie 32; Alexandrescu din Dorna, str. Plantelor 16; Popescu Nanov, str. Toamneĭ 30 bis, sînt rugaţĭ a-şĭ achita datoriile ce aŭ către administraţia ziaruluĭ nostru. La caz contrariŭ vom lua alte măsurĭ.

D. Const. G. Mavrodin, Berhecĭ, este rugat a ne comunica localitatea unde a primit jurnalul, înainte de a se muta la Berhecĭ.

Tipografia Noua Pasagiul Băncel Naţionale, cavele Karageorgevicĭ No. 19

Tipărit pe hârtia din fabrica [illegible]